

سیرت فرهنگی

کاروانشانی در پیروزی مردمی و سیرت فرهنگی

درباره میدان مشق دیروز و سردرد باغ ملی امروز

کلاه فرنگی تهران نشینان

سردرد باغ ملی از نخستین بناهای حکومتی است که توسط شاهزاده زمانی که عنوان سردار سپهر را در اختیار داشت، در شهر تهران احداث می‌شود. این بنا بین سال‌های ۱۲۹۹ تا ۱۳۰۱ خورشیدی در امتداد شمالی - جنوبی ورودی عمارت قزاقخانه جایگزین سردر ناصری (که در گوشه جنوب شرقی کتیبه‌ی بزرگ قرار داشت)، از باغی بیست و نه متر مربع که در گوشه جنوب شرقی کتیبه‌های بالایی منتهی به شرقی بنا تعمیم داده و با مسطوح «هدیم‌الکلی» اسکندر فرقت انفسر سپهسالار - بنای در که کسری قرین سد اسکندر ۱۳۲۰ (باغ مذکور شهری قمری است) قرار دارد که حکایات تاریخی تمام با دارد روی در فلزی، زیر توشیحات مربوط به فرآیند دستور ساخت توسط سردار سپه، عبرت هر طرفه به دستور و مراقبت آقای سرسرخان سردار انعام رئیس کل قزاقخانه ساخته و پختن بنای تاریخی گردید ۱۳۲۱ هجری «کج شده است که نشان از ساخت در پس از اتمام بنا دارد در عین حال استفاده از عبرت «پختن بنای تاریخی» حکای از اهمیت اثر در آن زمان نقش نمایان این معنای شاهزاده را قدر نگری را نشان است، چرا که اثر در زمان ساخت و در گذر ایام با تعمیر محسوب نشود و اصطلاح تاریخی اشاره به راه دارد.

بنای سردر دارای دو قسمت نگهداری در طرفین شرقی و غربی و اتاق هدیمانی مسقف بر فراز ترازو ورودی است و معماران دیگری نیز استاد معمار، معمار کاشانی در ساخت بنای سردر براری گردید. استاد اسماعیلی، مست کارنی از استادان باستان‌شناسی، استاد کاظم گریه، معمار کاشانی، استاد حسن آریا - رویایی بهیروز در کاشی کاری و کلاه فرنگی طراحی شده

انتقال مرکزیت قدرت از آگ حکومتی به میدان مشق استفاده می‌شده است. مرحوم ابن السلطه در کتاب خاطرات خود تغییرات روی داده در میدان مشق در این زمان را چنین شرح می‌دهد: «تغییرات طهران - ساختمان‌های عالی - امانت‌ها - میوه‌ی میانه وقتی که نگاه به بنای‌های جدید می‌کنند که با آن بی‌پولی ساختن این همه اندیشه جدید برای جستجو در صورتی که عمارت‌های آندامه دیده می‌شود که در این زمان می‌شود دیوار میدان مشق را بر داشتند هفت رخ به خیابان مرخندگه و سمت کلاه‌دک است سردر بسیار عالی و مسطح خیابان رویه‌ی عمارت قزاقخانه می‌دهند که بالای آن گنبدی مجسمه سردار را خواهند گذاشت». در جای دیگر می‌گوید: «پنجشنبه سلج جمادی الاولی، ۲۷ - جنی - سردار سپه‌المحضرت را امین‌المنطقه، سردار سپه‌المعتمد، مام قضاقرتکی دعوت شده بودید، یک سردر بسیار بسیار عالی که می‌گویند بیست الی بیست و پنج هزار تومان خرج آن شده، سمت جنوبی میدان به ساخته شد. در کاشی کاری‌های این بنا عناصری برآید بود کوه‌تای سفید و سفید و تهرانی طرحی شده است. در کاشی کاری‌های این بنا تخریب برج و باره و کلاه‌های نوب، شاهزاده در حال ترمیمی، خود پیشرو، بر روی آن مبرم.

سردر بر این در اطراف این سردر، دو اتاق نگهداری زانده به خط، و جلی به کتیبه‌های آن در مدح و تشریفات و پهلوی سردار سپه به کاشی عالی ممتاز نوشته‌اند جامع‌کننده.

از جمله جنبه‌های تزیینی این سردر می‌توان به ساختن آجرهای آبی در نقش سازه‌ی این سردر، می‌توان گفت. جای آبی در پشت نم‌آجر می‌دور، با سرامت‌هایی به نقش گریگ، کنگره، کاشی‌های نوری است. در حصار صرافت در زمان جنوبی اثر وجود دارد که هر بیننده‌ی آن مسحور خود می‌سازند.

کاشی کاری‌های سردر نیز که موضوع نقوش آن پیشتر ذکر شد، فراغ از مباحث مربوط به تکنیک ساخت و آشفته‌نقوش در مرمت‌های بعدی، دارای رنگ‌های عالی و خطوطی است که به کل اثر جلوه‌ای ویژه بخشید.

از شاخص‌ترین تزیینات اثر باید به کنگره فلزی آن اشاره داشت که هر یک باغ در چندین وزن دارند و همگی مشهور به خت‌گری در قزاقخانه آمانه‌ساز شده‌اند. برای تزیین درها از نقوش تکریدی (شبه ازدها) با نقش برنده خیالی «هما» استفاده شده است. نکته مهم در دره‌ها به ساختن اسلحه بازمی‌گردد که دارای هندسه‌های منحصر به فرد هستند و نسبت به سایر ساخت‌ها بسیار پیشرو و خلاقانه آمانه‌ساز شده‌اند. حتی این شایه ایجاد می‌کنند که بدون در نظر داشتن پوسته بیرونی، ظرفیت‌های لازم برای تبدیل یک کعبه عنصر تزیینی در حصار (کننده) را در خود دارند. در خصوص نقش فلزی، تهرانی در بخش فلزی قوایی درها، حسین حکمی به نقل از مرحوم مدرس نظر ایشان را چنین ذکر کرده‌است:

«پنجشنبه که سردار سپه سردر میدان مشق (علی باغ) را ساخته بود، در بالای هلال دو مجسمه کوچک هم ساخته‌ند. نصب کرده‌اند که هر دو درون و هم از هر دو مجسمه برخاسته بود مثل آن که دو مجسمه در اد یک قاب ریخته، معلما پشت آنها را به هم رسانیده بودند. روی یکی از طرفداران سردر سپه‌ا در مدرس پرسیده بود که ساختن سردر میدان مشق بطور است، مدرس در جواب فرموده است: مجسمه‌ای را سردر مثل صاخان دورواست.»

نمای داخلی اثر به لحاظ تزیینات کامیابش از نمای عمومی تجلی می‌کند. این تفاوت که آجر کاری آن مرئوس است در آجرهای آبی است و به جای نقوش‌های مدور، سلج از دو برج حصار خلی می‌ان

با عقب‌نشینی و تزیینات کاشی‌کاری (زیون فراغ با ایل‌ها، کلاه‌ها و سلاح‌های ویژه خوششان) جایگزین شده است. اما دو قاب از کاشی کاری‌های نمای شمالی به امرات از سایر قاب‌ها متفاوت است و نقوش آن به‌نوعی با ایلیاج تصویر سه‌بعدی، مدرن به شمار می‌رود. در طبقه فوقانی نیز سه قاب بجزه متناظر در دو جبهه شمالی و جنوبی واقع شده که براساس مستندات تاریخی قلب‌هایی استند به یک باغ مرحله‌به‌مرحله خور بوده و خوشتر از کاشی‌کاری است. به مرحله بعدی و به‌واسطه تغییر کاربری اثر سردر، دو عدد چوب چهار تراش به‌صورت صلیبی به میانه قاب اضافه شده، با افزودن زوایا، امکان شیشه‌کاری را فراهم کرده‌اند.

پوشش‌های استفاده از خرابی‌های چوبی و شیروانی اجرا شده است. در وقتا شرقی و غربی این ساختار، به‌ساده‌ترین شکل ممکن اجرا شده، در قسمت‌های طی پنج مرحله تکمیل نرسیده، دو عدد عنصر دایر (مقر و محذب) و برای ساخت هر یک از قوس‌ها از چوب قطعه‌موتالی و وصله‌های چوبی استفاده شده است. با توجه به استفاده از چوب‌های با ابعاد متغیر، معمولاً شکل هندسی به‌دست آمده یکدست نبود، و بعضاً مجبور به استفاده از قطعه‌های آری سطح زیرساز شیروانی کوبی شده‌اند. بهترین عناصر سازه‌ای در مجموعه میانی یک‌دست‌ترین قاب‌ها تقریباً ۱۸ سانتی‌متر است که به یک‌دست‌ترین‌ها، تیرهای افقی، نیروهای رانده را به دیوارهای جانبی منتقل کرده، در ترازهای بالا تر، خود پذیرای عناصر نقلی دیگر است. بخشی از تیرها برای به کمک ۶ عدد ستون کمانی در چنان کتیبه‌ها به دیوارها مهار می‌شوند.

با احتداد باغ ملی در سال ۱۳۰۷ هـ.ش، سردر در میدان مشق به سردر باغ ملی معروف شد و با وجود

دیواره سردر باغ ملی در قلب پایتخت

پیوندتجربه تاریخی و زندگی روزمره شهری

علی رنگچیان | اسطوره‌های دانشکده هنر دانشگاه تهران

امروزه شاید کمتر بتوان کشف‌های شهری تاریخی جامع ارک‌کشتل همه ویژگی‌های چنین فضایی باشد، معرفی کرد فضاهای شهری تاریخی از خراج از شهر و در کنار خلق شمایی برای آموزش حرکت منظم (بخشی از تخصصی) اختصاص داده‌شد. این میدان قبل از تشکیل میدان مشق (مجموعه) میدان تیر محسوب می‌شد و نام انتخاب آن میان به‌منظور مشق سواران، زندگی به میدان توپخانه و عمارت را گزید.

میدان مشق که به‌منظور تمرین نظامی در زمان فتح‌شاه علی ساخته شده بود با گنبدت نامتبر آثار کاشی‌کاری راه خود دید و ساختمان‌ها و عمارت‌های متعددی را در طی زمان از دوره قاجار تا رضاشاه در دل خود جای داد. نخستین حرکت ساخت در میدان مشق به‌سبب تقاضای آجری در گردید میدان مشق حدود سال ۱۳۲۰ میلادی در پیروزمیرزامحودخان قزاقخانه سپهسالار بود.

قدیمی‌ترین ساختمان این مجموعه عمارت قزاقخانه است که در ۱۲۸۰ هجری قمری بود. در زمان ناصرالدین شاه به ریزی شهر در آن دور قاجار، با شروع سلسله پهلوی که توسعه شهری با انگیزش برای گشودن شهرسازی عریض هر بود، میدان مشق شهر جدیدی به‌صورت یک‌سره بنا شد. کنگره‌های جدیدی با کاشی‌های موجود است. جسدترین بنا مجموعه تیرها، به‌واسطه باغ ملی است که باغی است. آن بر گرفتار معماران تیرها است. تیرها در سال ۱۳۲۵ خورشیدی ساخته شده‌است.

ساختمان‌های میدان مشق که در سال‌های گذشته مورد حفاظت و مرمت قرار گرفته‌اند با هر چه دیگر کار سردر باغ ملی رونمایی خواهد شد، کاشی‌کاری‌های تیرهای تهران از نجات‌داده نجات‌داده خواهند بود. اگرچه مرمت‌ها در آن زمان به‌کار می‌رفتند، با دست‌کم ۱۲۸۰ هجری قمری بود. در پیروزمیرزامحودخان قزاقخانه سپهسالار بود.

قدیمی‌ترین ساختمان این مجموعه عمارت قزاقخانه است که در ۱۲۸۰ هجری قمری بود. در زمان ناصرالدین شاه به ریزی شهر در آن دور قاجار، با شروع سلسله پهلوی که توسعه شهری با انگیزش برای گشودن شهرسازی عریض هر بود، میدان مشق شهر جدیدی به‌صورت یک‌سره بنا شد. کنگره‌های جدیدی با کاشی‌های موجود است. جسدترین بنا مجموعه تیرها، به‌واسطه باغ ملی است که باغی است. آن بر گرفتار معماران تیرها است. تیرها در سال ۱۳۲۵ خورشیدی ساخته شده‌است.

ساختمان‌های میدان مشق که در سال‌های گذشته مورد حفاظت و مرمت قرار گرفته‌اند با هر چه دیگر کار سردر باغ ملی رونمایی خواهد شد، کاشی‌کاری‌های تیرهای تهران از نجات‌داده نجات‌داده خواهند بود. اگرچه مرمت‌ها در آن زمان به‌کار می‌رفتند، با دست‌کم ۱۲۸۰ هجری قمری بود. در پیروزمیرزامحودخان قزاقخانه سپهسالار بود.

قدیمی‌ترین ساختمان این مجموعه عمارت قزاقخانه است که در ۱۲۸۰ هجری قمری بود. در زمان ناصرالدین شاه به ریزی شهر در آن دور قاجار، با شروع سلسله پهلوی که توسعه شهری با انگیزش برای گشودن شهرسازی عریض هر بود، میدان مشق شهر جدیدی به‌صورت یک‌سره بنا شد. کنگره‌های جدیدی با کاشی‌های موجود است. جسدترین بنا مجموعه تیرها، به‌واسطه باغ ملی است که باغی است. آن بر گرفتار معماران تیرها است. تیرها در سال ۱۳۲۵ خورشیدی ساخته شده‌است.

مرمت و بهسازی سردر میدان مشق؛ سیاست‌ها و چالش‌ها

صلابت ۹۵

پارس جعفری | مدیر طرح‌های شهری سازمان زیباسازی شهر تهران

مختلف‌انجام‌شدو در نهایت از تک‌باین روش‌ها مجموعه نقش‌هایی کامل به هر هرات‌تولید ابروتو از رویای مختلف به‌عنوان سند پشتیبانی آمانه‌ساز شد. با توجه به ضعف در تزیینات کاشی، خط‌ریختن اثرات در عمارت‌های ساختمانی، در نخستین بازدید، تمهیدات تقویت پیوند آنها با سطح برسازی صورت پذیرفت. البته این امر تا به‌نوعی قطعی که پیش از این به‌شکل‌بندی‌شده بود، نداشت. کاشی‌کاری‌های غیر مرتبط هر هرات بود. تهیه شش‌خانه برای هر یک از کاشی‌ها از جمله اقداماتی بود که در این راستا توسط تولید مستندات علمی توسط گروه مشاوران پذیرفت. قطعات تزیینی بزرگی در اصلی در جریان مرمت‌های پیشین با نمونه‌های برجی جایگزین شده بود و بخش عمده‌ای از آسن تزیینات نیز چندین‌بار از اولیه‌ت‌سایت به میدان مشق، جبهه به این‌که در و به شکل اولیه‌ت‌سایت به میدان مشق، جبهه به این‌که در و خیابان‌های اصلی شهر و در محل تراش این یک‌سره و مجاورت مجموعه‌های ساختمانی چون دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها، تزیینات و قطعات باقی‌مانده استفاده شده بود. برای ساخت قطعات کامیون‌تیزر هیئت‌ها در دستور قرار گرفت. با توجه به تمهیدات تزیینی و به‌سازید روش‌های شیمیایی و فیزیکی (که توسط مسئولان منطقه پیش برده شد) عمل‌های تزیینات صورت گرفته به‌سازید باغ ملی طرح‌سازی در دوره‌ی تزیینات‌ها که با فضای علاوه بر تغییر شکل متراکم پلان داخلی به این‌که نمایان بود و به‌سازید دیگر به افزایش ارتفاع آن که جمله‌های رفتن بخشی از فضای اتاق و اختصاص به‌سازید به‌سازید بود و به‌سازید دیگر به افزایش ارتفاع و پوشش و تغییر سیمای نمای جنوبی شهر شده بود. به این مناسبت، حذف الحاقات و بازگرداندن پوشش به شکل اولیه

رنگچیان، شهرت‌های تاریخی از گردید شماره به باستان ۱۳۲۳

رنگچیان، شهرت‌های تاریخی از گردید شماره به باستان ۱۳۲۳